

Så kort og mærkeligt livet er

Originalt og gribende portræt af en evigt moderne digter Af Ulla Hjorth Nielsen

Filmens titel er en klassisk og tankevækkende sætning - en titel som er en digter værdig - og 15 år er der allerede gået, siden det korte liv ophørte for digteren Dan Turell. En karakteristisk stemme forstummede, en hæsblæsende samtidsfortolker af sprogets grænser lagde pennen. 47 år blev han, og filmen om ham er lige som han selv noget ganske særligt: Ekcentrisk og folkelig på samme tid. En slags selvbiografisk nekrolog uden opremsning af værker eller særlige dyder, men en billedfortolkning af mand, liv og værk, hvor vi hele tiden hører Dan Turells egen stemme. Det kan lade sig gøre, fordi han mødte sin mor Inge Turell i en radiosamtale og indspillede en række plader, hvor han reciterer egne digte til jazz musik.

Filmens billedside veksler imellem Dan Turells egen tydelige fremtoning og instruktør Østergaard på spil i tavs iscenesættelse af skuespilleren Lars Bom, der er sminket og lyssat, så vi næsten ikke kan se forskel på original og kopi. Et dristigt stilistisk greb, som jeg frygtede, selvom jeg godt vidste, at noget lignende var lykkedes for Østergaard i hans Gasolinfilm, men med en afdød hovedrolleindehaver var det måske mere vanskeligt. Men skepsis blev gjort til skamme: Det lykkes nemlig også her. En dramatisering af virkeligheden, men tilpas stiliseret og afdæmpet, så man helt glemmer at vende fingeren ned og tænke: åh nej, drama-dok. Til gengæld tænker man flere gange: filmkunst!

Bunden i det hele er hverdagene. Dem elskede Dan Turell mest, eller som han udtrykker det: "Mest holder jeg af hverdagen". Barndommen i Vangede eller gåturene som voksen på Vesterbro i selskab med sig selv. Det er turene til Zoo med datteren Lotus, der blev et vendepunkt i hans liv: "Tak, fordi du minder mig om den dvælende fornemmelse, jeg havde glemt," siger han i et digt til den lille pige, mens filmen vælger at bladre i deres fælles skrive- og tegnebog som et vidnesbyrd om det Paradise Lost, der er alle menneskers vilkår.

Chili Turell optræder også i filmen i arkivstoffet og som sig selv af i dag. Både hun og Dan Turells mor har Anders Østergård fået til at sige et par rammende replikker i billedet og på den rigtige location. Inge og Dan Turell optrådte engang i en radiosamtale; nu står moderen i sit køkken med ryggen halvvejs til publikum og vasker op, mens hun taler med Dan, der snildt kunne stå bag ved en halvvæg og tørre kopper af for sin mor, mens de taler om hvilken flink dreng han var. Ordene og lyden falder let og naturligt i denne geniale illusion af virkeligheden. Eller Chili Turell, der midt i

dagligstuen siger: "I morgen flytter jeg." Hvorefter Dan reciterer sin egen refleksion over skilsmissen om den der må gå, og den der helst vil blive. Filmens sværeste og måske mest uforløste scene.

Et andet gribende sted i filmen er Dan Turells fascination af salmedigteren B.S. Ingeman, der oplevede, at morgenstund har guld i mund, og at det ses af børnenes ansigter på den tid af døgnet, som Dan for egen regning tilføjer, og som vi oplever i billedet. Han holdt af at iagttage børnenes leg, og vi ser ham til sidst hærget af kræftsygdommen på legepladsen. At Dan Turell hverken skåned sig selv eller andre, men levede et hårdt liv med sprut, røg og stofmisbrug, for slet ikke at tale om kamp med skattevæsenet, underspiller filmen fuldstændig. Den vil hellere koncentrere sig om digteren og entertaineren, hans sproglige begavelse og den litterære arvemasse, som hans eftertid kan nyde godt af. For nok kan Turell ikke recitere, pludselig dukke op og beskrive København og vores samtid med vid og sarkasme mere, men vi har hans bøger og i særdeleshed hans digte, vi har hans stemme på pladerne, billeder og samtaler fra TV-arkivstoffet og vi har ham nu i to fremragende film.

For et par år siden lavede Lars Movin og Steen Møller Rasmussen nemlig den mere traditionelle beatnik dokumentarfilm "Onkel Danny - portræt af en karma cowboy", og nu har vi tillige den poetiske og kærlige "Så kort og mærkeligt livet er". De to film supplerer fint hinanden.

"Det er ikke let at være nogen," digtede Dan Turell og priste sig lykkelig over ikke at være enlig mor i Taastrup (den nedladdenhed var jeg vildt forarget over i begyndelsen af 80'erne). Det er bedre at blive udødelig, og på det punkt har Dan Turell indtil videre holdt skansen ganske godt. Han bliver læst og påskønnet, fordi han var 'punk', før vi satte ord på det, og 'hip' til det sidste åndedrag - med andre ord evigt moderne. Sådan er filmens tempo også, en lille smule stakåndet præcis som sin hovedperson.

Filmfakta

Danmark 2008 - Prod.: Everest Film - Instr.: Anders Østergaard - 48 min. - Biografpremiere d. 6/11 2008 på Copenhagen DOX festival og TV-premiere d. 11/11 2008 på DR2 - Udlejning/pressebilleder © Sandrew Metronome

Links

<http://www.filmstriben.dk/bibliotek/film/details.aspx?filmid=9000000108>
<http://filmz.dk/film/saa-kort-og-maerkeligt-livet-er/dvd>
<http://www.laserdisken.dk/html/visvare.dna?vare=12268704641331655>
<http://www.laserdisken.dk/html/visvare.dna?vare=1229682470183924>